

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Z Dunaja, 15. oktobra. Pri volitvi odbora za adreso so avtonomisti zmogli z večino 20 glasov. Tedaj je v adresnem odboru 15 avtonomistov in 9 ustavakov. Z jednako večino sta izvoljena legitimacijski in peticijski odbor.

Politični predrazsodki.

II.

Začetki parlamentarnega življenja so si bolj ali manj povsod enaki tam, kjer se mirno razvijajo. V začetku kraljevska ali aristokratska premoč ali pa obe skupaj skušati pustiti parlamentu le bolj normalno moč. Celo v Angliji jo normalna moč parlamentu še le čez stoletja osvobodila se od kraljevske in aristokratske premoči in dobila pravo neodvisnost.

Pot k takej neodvisnosti je težak: treba je mnogo dela, mnogo ljute borbe z raznimi neprijatelji, mejkatere spadajo — kakor vemo — naši lastni predrazsodki. Mej njimi pa je še jeden prav občen, če tudi bolj skrit, in sicer ta, da bi mogli ljudje, kakoršni so, kaj veliko boljšega storiti nego storé. In vendar ni vsi vemo, da „česar nimaš, tudi dati ne moreš“. Društvo pa popolnosti nima: moralno in intelektualno nepopolno ne more dati iz sebe vlade, ki ne bi imela istih slabosti. Noben deželni ali državni zbor ne bo več storil, kakor da bo predstavljal poprečni duševni kapital narodov, ki jih zastopa. In tu se ne sme pozabiti resnica, da je vest in razum narodnih mas manjši, kakor je poprečno pri posameznih ljudeh. Zato vla-

dajo — kakor na svetu sploh — tudi v parlamentih mnogoštevilni ljudje srednje vrste, srednjega znanja in vestnosti nad maloštevilnimi ljudmi bolj vrste, „ki so prisiljeni izrehati le te misli, katere drugi morejo razumeti in morajo najbolje in najvažneje zamolčati, ker bi jih le-ti kot take ne izpoznali“. (Spencer l. c. 110).

Bilo bi torej najivno samovarjanje, ako bi pričakovali n. pr. zares dobrega zakonodajstva in uprave tam, kjer nij zares dobrega ljudstva kot celine torej z inteligencijo vred. Poslednje poudarjamo za to, ker je ravno inteligencija skoraj vselej več pokvarila nego narodne mase, ki so v političnem življenju večidel igrale manj važno rolo celo tam, kjer je bilo vpeljano občno pravo glasovanja.

Pri nas so politična vprašanja zvezana z narodnimi uže čem marsikje. Za to se prav lahko zgodi, da narodni predrazsodki pri nas bolj uplivajo na politične. Kakor posamezni človek ima gotovo tudi vsaka narodnost dolžnost, da sama sebe ceni po svoji vrednosti. Ako se previsoko ceni, prouzročuje dvoje zlo: z ene strani zavajlja neopravičene zahteve — je ošabna in rada žuga — in tako druge sili na odpor, z druge pa napenja svoje sile lahko tako, da mora priti katastrofa kakoršna je zadela n. pr. Napoleona III. Narod se pa sam lahko tudi premalo ceni in tudi to prouzročuje dva glavna zla, da namreč ali premalo brani opravičene terjatve in tako poželjivost sosedov vzbuja, ali pa vse kar je domačega, sposobnosti, naprave, narodno bogatstvo itd. premalo ceni in tako ubija podvzetost in ovira napredek.

Mislím, da mi Slovani smo veliko bolj —

le preveč — krivi bili do sedaj in smo še te druge narodne slabosti, premale narodne energije. Posebno vztrajnosti nam je le prevečkrat zmanjkalo — ko je bilo ravno najbolj potreba. Naša energija se je do sedaj pokazovala le nekako na kratek čas — kakor blisk — da je tudi izginevala tako. In zakaj tako? Ker nij bila podprta z jasno seznaninčl nameni in sredstvi za njihovo dosego. In gotovo bode še minulo precej časa, truda in napora bode potrebno veliko, dokler si priborimo to jasno spoznanje in to jekleno energijo, brez katere se ne da storiti nič velikega stalnega.

Pa vrnimo se še nekoliko k političnim predrazsodkom. Oni uplivajo pri nas ravno tako ali celo malo bolj kot stanovski. Pošten radikalec, liberalec misli ravno tako trdno kot konservativec, da je edino njegova misel prava. Liberalec n. pr. misli gledé protivnika, da temu lastni predrazsodki skrivajo kako sedanje zlo, in mu ne dajo videti bodočega dobrega. Konservativec pa zopet lahko vidi, da nasprotnik ne cpaža marsikaj dobrega (v konservativnem programu), kar bi rad uničil, in ne vidi slabih strani lastnih novotarij, katere imajo skoraj vselej kaj slabega v sebi.

Redko kdo pa misli, da sta oba poštenjaka enako potrebna: radikalec sè svojim nepraktičnim idealom ne vidi, da njegova navdušenost more le malo pospešiti napredek, ne vidi, da je konservativno nasprotovanje popotrebno in koristno. Ravno tako konservativec ne spoznava, da je obstoječi red le odnosno (relativno) dober, in da je njegovo nasprotovanje le tu opravičeno, če se brani nedozorele, prerane spremembe, da ima pa ravno

Lintek.

Moj prijatelj.

(Konec.)

Preteče teden dni. Prijatelj mi naznani, da mu neki oderuh z neko menjico veliko nepriliko dela. Jaz grem in sitnega žida odpravim. Prijatelj me objame in mi obeta, da bode njegova prva skrb, povrniti mi, kar sem zanj plačal. Tolažim ga, da nij take sile.

Zopet preteče teden dni. Prijatelja uže tri dni nijsem videl. Kaj to pomeni? Grem ga iskat. Bolan je; leži. Denarja še nij vdobil in v stiski je hudej. Kdo bi prijatelja zapustil v takej sili? Moja mošnja mu je bila na razpolaganje, in krajšal sem mu dolge ure v postelji, kakor sem vedel in znal.

Čez štirinajst dnij se prijatelj ozdravi in denar vdobi, mene pa tako ogovori: „Prijatelj! ako ti je sila, ti povrnem dolg, — ako ti je pa mogoče še nekoliko časa potrpeti,

bi me zelo veselilo, ker imam druge silne potrebe.“

„Prijatelj! meni nij taka sila, rabi ti svoj denar, kakor ti drago. Glavna stvar je, da si se ozdravil.“

S tem je bila stvar mej nama poravnana kajti on mi nij nikdar več denarja ponujal, jaz ga pa tudi nikdar terjal nijsem, saj sva bila prijatelja, in s prijateljem se ne gleda na vsak krajcar. Pomagal sem mu pa še večkrat po prijateljskeji dolžnosti.

Nekoč sem ravno pri njem bil, ko mu je došla pošiljatev po poštnem povzetju, — prijatelj mi pošepne nekaj na uho, in rešim mu pošiljatev. Često, ko je bilo kaj malega plačati, moj prijatelj nij imel drobiža, in da se je reč prej uravnala, pomolil sem mu nekoliko desetice. Kot prava prijatelja bila sva se navadila skupno jesti, skupno piti in skupno plačevati. No, doletela me je večkrat ta čast, da sem plačal za oba, in storil sem to rad saj sem plačeval za prijatelja!

Bil je velik praznik. Prijatelj pride k

meni in pravi: „Povabljen sem denes na kosilo, a moja črna suknja je nekoliko oguljena, posodi mi tvojo.“ Razume se, da sem prijatelju suknjo posodil, ker je ta dan sam nijsem posebno potreboval.

Ne dolgo potem bila je slovesna beseda v čitalnici. Na povabilih je stalo, naj gospodje pridejo v črnej obleki. Grem k prijatelju in ga opomnim, naj mi vrne suknjo, ker jo zvečera potrebujem. „Ne bodi hud,“ — pravi on — „nesreča se mi je zgodila; zadel sem se ob žrebelj ter suknjo na rokavu razparal. Dal sem jo krojaču, da jo popravi, ker take ti vendar nijsem mogel nazaj poslati, a krojač je menda pozabil na-njo, še denes grem k njemu.“

Suknje nij bilo. Pri besedi nijsem bil, sedela sva zvečera s prijateljem v prijaznem pomenku pri čaši vina.

Še enkrat sem povprašal prijatelja po suknji, — a nij je še bilo iz krojačevih rok. Pozneje nijsem hotel prijatelja več nadlego-

ta težaja za spremembo v sebi moči, brez katerih bi bil napredek nemogoč.

Oba imata pa še važen predrazsodek, da postave in vladni obliki premorejo vse. Za to se tudi napačno misli, da državni stvarjajo društvo, države itd., pa se navadno čisto nič ne vidijo spremembe, katere delajo vladane moči ne gledé na vladajoče državnike, in gotovo večkrat — proti njihovej volji.

Končaje te opazke o političnem predrazsodku, ponavljamo, da je on važen zadržek vsestranskega napredka, in da ga more le napredek celega naroda zmanjšati sčasoma ali celo kedaj — uničiti: „Samosvest kakega naroda, nahodečega se v dobrem ravnotežju, je — kakor v dobrem ravnotežju nahodeča se individualna samosvest — spremljevalka visokega razvitja.“ (Spencer l. c. 113.)

Dr. Fr. C—n.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. oktobra.

V **državnem zboru** so tedaj ustavoverci propadli s svojimi kandidati za podpredsednike državnemu zboru, a voljena sta od avtonomistiške stranke postavljena kandidata dr. Smolka, Poljak, za prvega, in naš slovenski štajerski poslanec baron Gödel-Lannoy za drugega podpredsednika državnemu zboru. Obe veliki stranki pak sta volili za predsednika Coroninija, ki se je za izvolitev zahvalil, simpatično pozdravil Čeha v državnem zboru, in trikrat zaklical končno „hoch“ nj. veličanstvu cesarju.

Na Dunaju je bilo v ponedeljek skupno **ministersko posvetovanje**, kateremu je predsedovalo nj. veličanstvo naš cesar. Navzočni so bili ministri baron Haymerle, grof Taaffe, grof Bylandt, baron Hofmann, Tisza, grof Szapary in sekcijski šef Chertek. Določila se je skupna bulgetna predloga za leto 1880. Kdaj se bodo sešle delegacije, to se nij moglo določiti, a vsekako pridejo skupaj konec meseca novembra na Dunaji.

O pohodu Bismarkovem na **Dunaj** pri našajo angleške „Times“ pojasnilo iz peresa necega Španjca ki je v oskeji zvezi s Hohenzolersko aféro leta 1870. V tem poročilu pravi dotičnik: „Rusija in Avstrija sta bili vznemirjeni zbog moči, katero je Nemčija dosegla v francoskih pobedah, dokler se nij predlagalo sestanka treh cesarjev. Pri tem se je domnilo glede odškodovanja, katera naj bi dobili Rusija in Avstrija, da bi se situacija vravnala. Rusija naj bi po svoje volji vojevala se s Turško, dobila gospodstvo na Črnem

morju, Avstrija naj bi vladala nad Dunavom in Nemčija nad reko Renom. Tega projekta izvrševanje se je pričelo z vstankom v Bosni in Hercegovini in se je končalo s sanštetanskim dogovorom, Nemčija in Avstrija pak sta tedaj prišli do izpoznanja, da je Rusija — preveč vzela, za to sta se na berlinskem kongresu pridružili drugim vlastim. To je bil prvi povod k zblizanju Avstrije k Nemčiji. Nemčija pa hoče Avstrijo potisniti v slovanske pokrajine. Italijanskim željam Bismark nij prijazen. Na Francosko mora vsi Evropa pazno gledati, francoska in nemška vlada pak morat francoskemu narodu dober vzgled dajati.“

„N. Fr. Presse“ od vtorka poroča v telegramu iz Lvova, da bode deželni maršal grof Vodzicki postal minister za poljedelstvo na mesto grofa Falkenhayna, kateremu se je baje uže drugod služba odločila. Isti vir tudi naznaja, da se bode osnovalo tudi komunikacijsko ministerstvo (za železnice itd.) kateremu bode stal na čelu kak železniški glavni vodja, ki je tudi ud poslaniške zbornice.

Vnanje države.

Srbska komisija za preustrojenje srbske armade je dovršila svoje delo. V obče bode pešci aktivne srbske armade razdeljeni v 24 bataljonov, cela aktivna armada z rezervno pa bode štela 32.000 mož. Milica bode brojila 120.000 mož. Nemški fabrikant za orožje, Mauser, bode do spomlad srbskej vladi izročil 120.000 zadank, katere se bodo v 16 letnih obrokih izplačale.

V **Bukarešti** je vlada pozvala zborniške poslance k privatnemu shodu, h kateremu je prišlo mnogo poslancev ne samo vladne stranke, nego tudi od opozicije. Pogovarjali so se o rešenju judovskega vprašanja, in minister Bratianu je dejal da zljana vlada ne bode nikakor dala svoje ostavke, če tudi ne dobi dveh tretjin glasov za svoj predlog, nego bode zbornico razpustila.

Iz **Carigrada** se poroča 13. t. m., da se mej zastopniki vlad vrše dogovarjanja gledé sestavljenja óne komisije, ki bode svetovala, katera točka bode na mesto Arab Tabije mejila Rumunsko od Bolgarske. Komisija bode še ta mesec pričela svoje delo.

Turški sultan živi v vednem strahu, da ga hočejo umoriti, za to mora policija v Carigradu neprenehom iskati napastnikov. Pred 14 dnevi so prijeli več ljudij po noči in jih odvèdli v zápor; kaj se je z njimi zgodilo, nikdo ne ve. Mej ujetniki pa je bil tudi neki kristijan, in tega so, kakor se poroča, vtopili v valovih Bospora. Zastopniki evropskih vlad so za to pri sultanu storili potrebne korake.

Nemški kancelar Bismark je dobil 5 mesečni odpust, ter gre zdaj v Barcin, kamer se bodo mu pošiljali vsi važnejši akti.

V **Parizu** je bil 12. t. m. za občinskega svetovalca voljen pomiloščen komunard

Humbert. To je zopet neljub dogodjaj francoskej vladi, za to bole se moral Humbert pred sodnijo zagovarjati, da je nespoštljivo govoril o sodnijskem stanu in hvalil dejanja, katera se navadno prištevajo k zločinstvu. Gledé vprašanje o popolnej amnestiji se poroča, da tuli francosko ministerstvo mej seboj nij složno.

V francoskem ministerskem svetu vtorek je dejal predsednik Grevy, da zaradi tega, ker je jeden pomiloščenec voljen v pariško občinsko svetovalstvo, vlada svojega postopanja gledé vprašanja o amnestiranji ne more predruščiti.

Kahor se nadalje poroča, so zasedli Angleži dné 12. t. m. tudi afganistansko stolico **Kabul**. Afganistanci so se do konca branili in hrabro, naposled pa so zažgali tovarno za smodnik in umaknili se iz Kabula. Nekateri angleški listi zahtevajo, da se mora Afganistanca zdaj „eksemplarno kaznovati“ da bodo Angleži si zopet spoštovanje v srednjej Aziji pridobili. Kaj bodo pa v istini Angleži storili, to je odvisno od dogovarjanj, ki tekó mej Anglijo in Rusijo.

Angleško vojno ministerstvo objavlja, da je zuluvska vojska v južnej Afriki dokončana. Zuluvske deželo so Angleži razdelili mej pojedine neodvisne glavarje. Depesha o končanju te vojske je minoli petek v London prinesel lord Gifford, ki bode po angleškem običaji dobil za to, ker je prinesel naznanilo srečno dovršene vojne, 5000 gld.

Dopisi.

Iz Kranja 13. oktobra. [Izv. dop.] V ljubljanskega „Tagblatta“ številki od zadnje sobote je dopis iz našega mesta, ki poleg drugega tudi našo bodočo „feuerwehr“ omenja. Dopisnik se nekako ujeda zaradi tega, ker naši meščanje baje ugibajo, ali bi novo društvo krstili „feuerwehr“ ali kako drugače, in pa ali naj bi bil komando slovensk ali nemšk. Dopisnik, sklicevaje se na „internacionalnost“ ali mejnarodnost tacega društva trdi, da so vse te razprave odveč. Mi mu ne moremo pritrditi v tem, ker sodimo, da baš nij vse jedno, ali družabniki t. j. gasilci umejo povelje ali ne. Res, da se sčasoma človek privadi tudi povelja, katerega ne umeje, dokaz temu je avstrijska vojska, katera se vsa na nemški komando vežba. Pravijo, da je pri vojski to potrebno zaradi jednóte in vzajemnosti: bodi-si, pa vprašajte, koliko truda ta naredba prizadeva častnikom in podčastnikom, koliko prostaki po njej trpé. Koliko ložje je kretanje na povelje, katero je vsacemu samo ob sebi umevno, koliko ložje nego onda, kder se po-

vati, — kupil sem si novo suknjo, pa je bil mr. — Šla sva se neki popoldan sprehajat. Ko sva se vracala v mesto, dé moj prijatelj: „Moja zlata ura počiva pri „striji“, in denes je zadnji dan, da jo rešim, a ne morem. Veš kaj prijatelj, škoda je uro pustiti, vredna je nad petdeset forintov, odkupi jo ti in naj bo tvoja.“

„Koliko zahteva „strija“?

„Dvajset forintov in obresti.“

Rešil sem uro, a ko bi jo bil obdržal, zdelo bi se mi bilo, da sem željno prijateljevo nepriliko porabil, da se do lepe ure dober kup dokopljem, za to sem jo dal prijatelju nazaj, rekoč: „Prijatelj, ná uro, jaz je ne potrebujem; kar sem plačal, povrneš mi, ko bodeš mogel.“

Črez teden ga slučajno vprašam po uri, in če mu dobro gre, ker je toliko časa ležala pri „striji“, a prijatelj moj ure nij več imel, odgovoril mi je, da jo je poslal bratu, kateri ga je uže večkrat prosil zá-njo. Dobrega srca je bil moj prijatelj, to me je veselilo.

Kmalu potem kupoval sem marsikaj, in ko hočem plačati, spomnim se, da sem listnico z denarjem doma na mizi pustil. Hitro grem domov. Listnica je bila res na mizi, ali skoro prazna, nekdo jo je bil precej olajšal. Pokličem svojo strežnico, ki je tik mene stanovala. Poznal sem jo uže več let, in vedel sem, da je poštena, zanesljiva duša, katera me nij še nikdar ni za krajcar oškodovala. Povem jej torej, kaj se je zgodilo in vprašam jo, kdo je razen nje tačas v sobi bil, ko mens doma nij bilo.

„Nikdo drug, ko vaš prijatelj. Ta menda vendar nij . . .“ jeclja priletna ženica. „Iskal vas je, a ko mu povem, da vas nij doma, rekel je, da vas hoče počakati, ker mora nekaj silnega z vami govoriti. Četrť ure je bil v sobi, potem pa je odšel, rekši, da ne more dalje čakati.“

„Vi torej mojega prijatelja dolžite?“

„Gospod, drugega človeka nij bilo v sobi.“

„Moj prijatelj nij tat, tu mora nekaj drugega vmes biti,“ rečem osorno.

Stara strežnica je molčala in z glavo majala.

Tatu nijsmo prišli na sled.

Prijatelja nijsem tist dan videl, in tudi potem nikdar več ne. Drugi dan sem izvedel, da ga nij več v mestu. Izginil je bil, nikdo nij vedel ni kam, ni kdaj, ni kako.

Črez dve leti berem o nekež zanimivej sodnijskej obravnavi, v katero je bil zapleten tudi — moj prijatelj. Obsojen je bil zaradi sleparstva v večletno ječo. Čudno! Jaz sodim, da je nedolžen in žrtva hudobne spletkarije ali nerazrèšljive pomote. Bog daj, da se njegova nedolžnost izkaže!

Odkar me je moj prijatelj — gotovo po kakem posebnem naključju prisiljen — tako nenadoma zapustil, zopet sam pohajam. Ne rečem, da bi si ne mogel vdobiti drugega prijatelja, ali nič več me ne veseli prijateljstvo, ker ne morem pozabiti svojega prvega prijatelja. Misi-li tudi on na-me?

Nis Vodoran.

velje mehanično v glavo vbija! Temu pač nihče ugovarjati ne more. Zakaj bi torej pri nas ukazovanje v slovenskem, narodnem jeziku ne bilo shodnejše, prikladnejše nego nemški komando? Ali so tudi pri naših gasilcih kaki „višji obziri“ merodajni? Ne vémo, kakšni bi bili le-ti, če — nij prostovoljnim požarnim stražam ali gasilnim društvom tako nekam po strani namen ta, da pestujejo tisto jedino izveščujoče precartano nemštvo! Prijatelji teh brez dvoma vrlo hvalevrednih zavodov tako trudoljubivo poudarjajo „internacionalni“ značaj gasilskih društev, da morajo vzbuditi pozornost vsacega, kdor ne veruje samim sladkim besedam, pa vidi, da se v imenovanem društvu ob enem neprestano in dosledno nemške uredbe vrivajo. Tako smo óndan v nemških ljubljanskih novinah čitali, da je tamošnje društvo prostovoljnih gasilcev sklenilo neko spremembo v družabniški opravi, o kateri mislimo, da bi bilo bolje, če bi jo bili opustili, ako jim gre za „internacionalnost“. To so malenkosti, poročete. „Tagblattov“ dopisnik tudi pravi, da so „lapalije“. Bog varuj, da bi jaz vtikal se v „notranja“ vprašanja vaših društev in rešetal stvari, katere me čisto nič ne zanimajo, n. pr. gasilcev kapice, suknjice itd. V tako preiskavanje bi se ne hotel jaz spuščati uže zaradi tega, ker dobro vem, da so pri vsakem društvu, katero ima svojo posebno obleko, mnogi, ki jim je baš obleka — glavna stvar. Osupnilo me je le to, da je društvo odpravilo belozelene vrvice na društveni obleki in mesto njih prejelo — rdeče-zlate. Ker so kapice po naključju črne, torej vsak gasilec na svoji glavi s črno-rdeče-zlatimi bojami izraža društveno — internacionalnost! Saj radi priznamo, da je misel prostovoljnih požarnih straž rodila se na Nemškem, da torej Nemcem gré zasluga prvotnosti, pa zato še nij treba, da bi se morala nemško uniformirati vsa taka društva na celem svetu. Mi smo jih za dobra in koristna izpoznali in jih presajamo v domača tla: čemu pa bi bila „zveza“ z nemškimi društvi, tega ne uvidimo. Motivirala se je omenjena novotarija baje s tem, da večini požarnih straž rabijo črno rdeče-zlate vrvice, pa pozabila je gospoda pristaviti, da večini nemških požarnih straž. Vaš ljubeznjivi „Tgbl.“ naj nikar ne zacvili po starej navadi, če kdo kaj zine o tacih vprašanjih. Mi nikakor ne bomo grajali, da se gospodje gasilci niso rajši poprijeli deželnih in narodnih boj; mi le ne umejemo, zakaj so zavrgli nevtralne mestne boje, ker v enomer naglašajo tisto „internacionalnost“. Če hočejo dokazati, da oni z narodnostjo nájajo nič posla, tedaj naj se ogibljejo dejanj, katera so v živem nasprotju z njihovimi besedami. Naši kranjski meščanje pa naj posnamejo iz tega eksemplja, da jim nij brigati se za prazne fraze, ampak da naj ukrenejo po svoje kakor njim samim kaže.

Iz Tolmina 12. okt. [Izv. dopis.] Dopis iz Tolmiaskega v 40. listu „Soče“ ima ves drugačen namen, nego sporočati, kako se je vršila obravnava v okrajnej učiteljski skupščini za tolminski okraj dne 2. in 3. oktobra t. l. v Tolminu. Ker se je g. dopisniku izjubilo podpisati omenjeni dopis z imenom „Danilo“, primoran je vsakdo misliti, da sem pisal ta dopis jaz. Toda temu nij tako. Uredništvo „Soče“ mi bo to potrditi moralo. Odgovarjam znanemu dopisniku samo to: Jaz bi vašo znano srboritost, katera se vas je pola-

stila vsled nezasluzenega uživanja dobrega kruha, popolnoma ignoriral, ako bi ne bili vi sklepali svojega površnega dopisa z namenom, mi zabraniti službo, za katero sem se oglasil. Zatorej ostane budalost le — vam.

Daniel Fajgelj, učitelj.

Domače stvari.

— (C. k. davkova krajna komisija) se je preselila 14. t. m. v hranilnico in sicer v 2. nadstropje na voglu proti strelskim ulicam. Vhod strankam je začasno odločen skozi vrata na poljanski cesti. — Isto tako utegnejo še ta teden tudi drugi finančni uradi preseliti se v hranilnico, zlasti finančna prokuratura.

— (V pokoj) pojde s 1. novembrom pešpolka nadvojvoda Leopold št. 53. stotnik prvega reda g. Franc Gruden.

— (Predrzní roparji.) Poroča se nam od tu: V noči od ponedeljka na vtorek sta dva vlaška delavca pila v „numerajzovej“ gostilni g. Mikuliniča, katero ima v najemu od g. Matevžeta. Proti polnoči, ko so uže vsi drugi gostje otišli, pozoveta tudi ta dva delavca gostilnarja, hoteča mu plačati. Imela sta vsak svoj desetak pred seboj na mizi; ker je pa jeden izmed njiju dejal, da hoče za oba plačati, spravi drug svoj desetak otide iz veže, in pusti za seboj vrata odprta. Ko pa hoče gostilnar desetak menjati, in je vzel iz žepa svoj denarnik, zgrabi delavec zanj, hoteč mu ga iz rok potegniti. Ali iztrgal je g. Mikuliniču samo en kos denarnika, in s tem je ubegnul. Ropar je odnesel 15 gold. ali, ker je pustil gostilnarju desetak, ima ta samo 5 gld. škode. Roparjev še nijso dobili. Po storjenem činu sta oba letela mimo „frtice“ proti merju. To je pa baš tak kraj, kamer le redkokedaj zaide kak policaj.

— (Celjski čitalniški pevski zbor) napravi dné 19. oktobra v vitnej sobani pri „zlatem levu“ besedo sé sledečim programom: 1. D. Jenko: Haj! (zbor). 2. B. Ipavic: Kdo je mar! (zbor z bariton-, tenor- in bas-solo, tenor- in bas-duetom in četverosplovom). 3. A. Hajdrih: V sladkih sanjah (četverosplov). 4. D. Jenko: Nek dušman vidi! (zbor). 5. J. Horjšek: Tijo noči (osmosplov). 6. A. Hajdrih: Jadransko morje (zbor). 7. A. Tovačovsky: Bože živi (zbor). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Za posamezne neude čitalnične 50 kr. — Za cele družine 1 gld. 20 kr. Mej posameznimi točkami svira godba celjskega muzikalnega društva.

— (Porotniki.) Za četrto in zadnjo letošnjo sesijo porotnega soda, ki se prične 10. novembra v Ljubljani, so izžrebani sledeči porotniki: Za glavne porotnike sledeči gospodje iz Ljubljane: Ottomar Bamberg, knjigotržec; Leopold Bürger, trgovec; Jernij Černe, krčmar; Karel Deschmann, deželni poslanec; Janez Dimnik, trgovec z usnjem; Janez Gestrin, gospodar; Janez Kozler, posestnik; Franc Legat, posestnik; Janez Lukman, trgovec; Karel Lukman; Emerih Mayer, trgovec; Jakob Nekrep, trgovinski sodrug; Simon Obilčnik, gospodar; Jožef Zajc, starinar; Ignacij Seemann, trgovec; dr. Adolf Schaffer; Ferdinand Schmitt, trgovec; Avgust Winkler, posestnik. Nadalje: Jakob Belec iz Št. Vida; Janez Globočnik iz Železnikov; Jožef Hermann, posestnik in Janez Guzelj iz Škofje Loke; Jernij Krajar, posestnik v Lazah; Vincenc Mally, usnjari in Rajmund Krisper, trgovec v Kranji; Franc Lav-

rič, trgovec na Rakeku; Andrej Mariako, krčmar v Cerkovske vasi; Janez Murnik, trgovec v Kamniku; M. Okóren, posestnik v Št. Jurji poleg Kranja; S. Pollak, usnjari v Tržiči; Miha Staré, posestnik v Mengši; Luka Svetec, beliežnik v Litiji; Franc Šlihar, posestnik v Selcih; Jakop Valenčič, mlinar v Nandanjem selu; Martin Vevar, krčmar v Lúkovici; Janez Zdešar, posestnik v Vnanjih Goricah. Za nadomestujoče porotnike: Jranc Jevnikar, trgovec z usnjem; A. Kajzelj, knjigovodja; Janez Kastelec, krčmar; Jožef Kozin, gospodar; Anton Morgutti, gospodar; Anton Orehek, krojač; Franc Pust, gospodar; Heinrich Reichmann, izdelovalec obleke; Franc Rostohar, branjevec, ti vsi iz Ljubljane.

Narodno-gospodarska stvar.

Trgovinsko poročilo.

Od najinega zadnjega poročila sém je na tukajšnjem trgu res živahnejše delovanje; naročbe iz notranjih in vnanjih dežel dohajajo bolj pogosto in zlovolja se umikuje živnejši špekulaciji, vsled tega je tudi o blagu vsake vrste prav dobro mnenje.

Kava. — Kakor sva v svojem zadnjem poročilu nadejo izrekla, podražilo se je to blago zadnji čas sém v resnici zdajno; sosebno kava Rio je poskočila za gl. 8.— do gl. 10.—, ker je letošnja letina v zapadni Indiji, dasi po kakovosti dobra, vendar po kolikosti mnogo slabša od lanske, in pa ker so se stare kavine zaloge notranjih dežel uže izpraznile. Fine vshodnoindijske vrste, kakor Ceylonske, tržile so se od zadnjih dni sém tudi za gl. 3.— do gl. 4.— višje, in so cene vseh kavinih vrst jako trdne in rastoče. — Zaradi tega so sledeče cene toliko bolj vabljive v nakup.

	100 Klg.	
Kava Rio navadna	po gl. 58.— do gl. 60.—	
„ „ srednja	60.— „ „ 65.—	
„ „ srednje fina	68.— „ „ 75.—	
„ „ fina	78.— „ „ 82.—	
„ „ najfineja	85.— „ „ —	
„ Bahia	63.— „ „ 78.—	
„ Santos	80.— „ „ 100.—	
„ St. Domingo	82.— „ „ 90.—	
„ Java	97.— „ „ 110.—	
„ Malabar nat. fina in najfineja	86.— „ „ 100.—	
„ Malabar plant.	— „ „ —	
„ Ceylon nat.	80.— „ „ 96.—	
„ Ceylon plant. srednje fina	102.— „ „ 115.—	
„ Ceylon plant. fina in najfineja	125.— „ „ 140.—	
„ Ceylon biser	132.— „ „ 146.—	
„ Moka	122.— „ „ 124.—	
„ Portorico	112.— „ „ 125.—	
„ Costarica	80.— „ „ 103.—	
„ Manilla	90.— „ „ 110.—	
„ Guatemala	98.— „ „ 112.—	

Olje. — Ker je letošnja letina sploh mnogo slabjša od lanske, podražilo se je olje precej, ne le fino (namiznih vrst), marveč tudi navadno; cene so mu tedaj trdne — in bodo v kratkem gotovo še poskočile.

	100 Klg.	
Olje oljkino delano in čisto uležano	po gl. 46.— do gl. 48.—	
„ oljkino Lecco jelno srednje fino namizno	43.— „ „ 44.—	
„ oljkino Lecco fino in najfineja	46.— „ „ 48.—	
„ oljkino namizno M. St. Angelo pol fino	58.— „ „ 60.—	
„ oljkino namizno M. St. Angelo fino	62.— „ „ 64.—	
„ oljkino namizno M. St. Angelo najfineja	66.— „ „ 68.—	
„ oljkino Aixier	70.— „ „ 72.—	
„ bombažno amer. fino očiščeno	39.— „ „ 40.—	
„ bombažno amer. navadno	37.— „ „ —	
„ ribje hamburško tri krone org. sod 170 K.	65.— „ „ —	
„ laneno	40.— „ „ —	

Riž — se je tudi po višjih cenah tržil, vendar le za 2/3 do 3/4; sicer se pa bodo zahtevale še višje cene — po mnogih poročilih iz Italije — za novo blago, ki je neki jako lepo in še le bodoči mesec dojde na trg.

	100 Klg.	
Riž italijanski slabjši	po gl. 19.— do gl. 19.50	
„ „ navadni	20.— „ „ 20.50	
„ „ srednje fini	21.50 „ „ —	
„ „ fini	22.50 „ „ 23.—	
„ „ najfineji	23.50 „ „ 24.—	
„ Rangoon Ia	17.— „ „ —	
„ „ Ia	16.— „ „ —	

Sadje. — Radi polnih zalog novega blaga so cene sadju skoro vseh vrst stalne in se najbrž ne bodo mnogo spreminjale.

Rožiči po kakovosti . . . po gl.	100 Klg.	6.50 do gl.	8.50
Smokve Calamata v vencih . . .	15.50	" "	16.—
" puljeske v sodih smirniške v škatljah Sultan I ^a . . .	20.—	" "	21.—
" "	30.—	" "	35.—
Mandeljni sladki . . .	108.—	" "	118.—
Pomeranče fine orig. zaboj . . .	8.—	" "	11.—
Limone sicilske . . .	32.—	" "	36.—
Rosine Sultan najfiniješe (nove) . . .	24.—	" "	26.—
" Sultan fine (nove) . . .	24.—	" "	25.—
" Elemé (nove) . . .	19.—	" "	21.—
" Cismé . . .	36.—	" "	38.—
Grozdje Lipari (novo) . . .	17.50	" "	19.—
" Levante (novo) . . .		" "	

Razno blago:

Cimet (cassia lignea) . . . po gl.	100 Klg.	56.— do gl.	60.—
Nageljnové žibice Zanzibar . . .	220.—	" "	230.—
Poper Singapore presejan . . .	40.50	" "	45.—
" batavijski . . .	39.—	" "	44.—
Piment žamajski . . .	64.—	" "	65.—
Votlenec (bimsstein) . . .	5.—	" "	9.—
Kolofonij . . .	6.—	" "	10.—
Kafra očiščena . . .	165.—	" "	180.—
Ribe slanike Yarmouth . . .		" "	
sodček . . .		" "	
" polenovke (nove) . . .	29.—	" "	36.—
sodček . . .	1.30	" "	1.80
Rum žamajski liter . . .	8.—	" "	9.—
Zveplo sicilsko mleto . . .	6.50	" "	7.—
" v kosih . . .	6.50	" "	7.—
Soda angl. kristalizovana . . .	9.50	" "	11.50
" kalcinirana . . .	33.—	" "	45.—
Mjilo Canea . . .	46.—	" "	47.—
" Candia . . .	27.—	" "	37.—
" Corfu . . .	45.—	" "	48.—
Kadilno zrnje . . .	38.—	" "	65.—
Vino ciprsko hektoliter . . .	11.—	" "	14.—
Vino Malaga arroba . . .		" "	

Bičniki (gajzeljniki) tržaški I^a kratki . . . 32.— " 50.—
 Bičniki (gajzeljniki) tržaški II^a kratki . . . 28.— " 36.—
 Bičniki (gajzeljniki) tržaški III^a kratki . . . 26.— " 30.—
 Bičniki (gajzeljniki) tržaški kratki IV^a . . . 22.— " 26.—
 Slanina in maščoba — so se tudi podražile ter bodo še dražje, kakor se kaže, ker se ne zahteva le za domače blago višjih cen, ampak tudi na Angliškem so cene tem tvarinam jako trdne in rastoče. — Plačilo točno brez popusta.

Slanina hrbtna v orig. zabojih s znamenjem „Anchor“ 10—12 kosov . . . po gl.	100 Klg.	38.— do gl.	39.—
Slanina hrbtna v orig. zabojih s znamenjem „Squire“ 14—20 kosov . . .	33.—	" "	36.—
Mast angl. Bancroft I ^a . . .	44.—	" "	45.—
" Wilcox I ^a . . .	39.50	" "	40.50
Loj dalmatinski . . .	39.—	" "	40.—
" tržaški . . .	40.—	" "	41.—

Petrolej — se je po do sedaj nezasišanejši vendar podražil in so mu dnevne cene jako trdne kljub mnogim dovoznim, tako, da se sedaj na nižje cene niti misliti ne more, toliko bolj, ker je cena petroleja poskočila tudi v Ameriki, vrh tega pa še vožnja podražila se.

Petrolej točne izvršbe . . . po gl. 10.25 do gl. —
 " v nakup za november in december . . . 10.50 " "
 Domači pridelki. — Po fižolu se nekoliko povprašuje, posebno po novem; vendar so zahteve svojcev po notranjih deželah prenapete, zavoljo tega je trgovina omejena le na navadne potrebe, spekulacija se pa vsake večje trgovine previdno vzdržuje. — Maslu je trgovina mlačna, ne povprašuje se po njem skoro nič. — Slive se iščejo po visokih cenah. Ravno tako tudi orehi in drugo sadje notranjih dežel. — Plačujemo se domači pridelki tu v zalozah: Fižol jarčica (novi) . . . po gl. 13.50 do gl. —
 " beli . . . 12.— " 12.50
 " bohinjec . . . 12.— " 13.—
 " svetlordeči . . . 12.— " 12.50
 " Canarini . . . 13.— " 13.50
 " mešanec . . . 8.50 " —
 Maslo I^a . . . 79.— " 83.—
 Konoplje . . . 18.— " 21.—
 Proso . . . 10.50 " 11.—
 Domače pridelke vsake vrste kupujejo s trdnimi cenami na svoj račun, pa jih prejemava tudi v razprodajo.

V Trstu, vinotoka 1879.
 Milesi & Dolenc.

Listnica uredništva. Gosp. J. Drobnik v Sadržici. Váš „poslano“, ki se tiče čistot privatnih stvari, bi se moglo prejeti v list le proti plačilu; vsakako pa bi se moralo nekoliko skrajšati in popraviti glede jezika. Če hočete trpeti vse te stroške, poročite.

Gosp. K—c v Zagrebu. Dopisi nam bodo vselej dobro došli. Za poslano hvala.
 Gosp. Václav Kornmüller Podgradom (Castelnuovo). Vašega dopisa ne moremo natisniti, ker ni popravek nego sama polemika in vrh tega nemšk. Ali mislite, da ga bomo še sami predstavljali na slovensko? Če se vam je kaka krivica zgodila, vam ne bomo branili, opravičiti se pred svetom v našem listu. Toda vi morate strogo držati se te stvari. Sicer pa vam svetujemo, da tiskovno postavbo bolj berete: čemu navajate § 20. drugi alineja?

Javna zahvala.

„Slov. Matica“ blagovolila je tukajšnji šoli 18 knjig raznega obsega podariti. Za ta lepi dar izreka jej podpisano šolsko voditeljstvo najtoplejšo zahvalo. Voditeljstvo enorazrednice v Materiji, dné 13. oktobra 1879.

Ivan Mercina.
 bivši voditelj.

Tuji.

14. oktobra:

Pri Slonu: Koželj iz Dobrove. — Ogoreutz iz Novega mesta. — Kliner iz Dunaja. — Klemenec iz Celovca.
 Pri Maliči: Smola iz Trsta. — Salomon iz Dunaja. — Braune iz Kočevja.
 Pri avstrijskem cesarji: Gregorec iz Vurena.

Dunajska borza 15. oktobra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	68 gld.	45 kr
Enotni drž. dolg v srebru . . .	69 " 65 "	
Zlata renta . . .	81 " 60 "	

1860 drž. posojilo . . .	126 " 75 "	
Akcije narodne banke . . .	835 " — "	
Kreditne akcije . . .	265 " 70 "	
London . . .	117 " 30 "	
Srebro . . .	— " — "	
Napol. . .	9 " 33 "	
C. kr. cekini . . .	5 " 58 "	
Državne marke . . .	57 " 90 "	

Št. 712 ex 1879/pr.

(486—1)

Oznanilo.

Oni oddelek računskega odseka (z likvidaturo) c. k. finančne direkcije, kateri je bil dozda v starem policijskem poslopji na Turjaškem trgu, biva od 14. oktobra l. l.

V novem finančnem poslopji na poljanskej cesti, h. št. 2
 v drugem nadstropji.

C. k. finančna direkcija za Kranjsko.
 V Ljubljani, dné 4 oktobra 1879.

Umetne zobé in zobovja z zračnim pritiskom

najboljše konstrukcije, vdevlje se brez bolečin.

Zobne operacije

izvršuje z narkozo gaza za smejanje

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, l. nadstropje.

Njegovo esenco usne vode se dobiva razen v zdravilskem lokalu tudi pri gg. lekarjih Mayer in Svoboda in pri g. Karinger-ji. (472—4)

Preselil se je

Franc Ksaverij Finz,

okrajni, glavne tovarne za tobak in požarne straže zdravnik, (481—2)

pa vendar še zmirom stanuje na sv. Petra cesti, toda v hiši št. 29 (nova) v visocem parterji ter ordinuje od 12. do 2. ure. Siromaki ne plate nič.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejšo in najcenejšo sredstvo je

prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštanim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevi hiši. (330—24)

Najsijajnejši uspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4/4 kr.

Iščem večega

potovalca

za razpečevanje šivalnih strojev, svile, cvirna, blagajnic itd.

Ponuditelji imajo znati govoriti in pisati slovensko in nemško, imeti jim je prav dobre svedoče o svojih sposobnostih, ter morajo položiti primerno kavejlo. Kedor umeje italijansko, ima prednost.

Ponudbe, odnosno osobne prijave do 20. t. m.

(477—3)

Franjo Detter.

„THE GRESHAM“

zavarovalna družba na življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Opernring št. 8.

Podružnica za Ogersko:

Budapest, Franz-Josefstr. 5.

Družbena aktiva . . . frankov 62,319,848.—

Letni dohodki na premijah in obrestih dné 30. junija 1878 . . . 13,050,747.15

Izplačevanja za zavarovanjske in rentne pogodbe in odkupe itd. odkar družba obstoji (1848) več nego . . . 86,000,000.—

V zadnji 12mesečni poslovanjski dobi se je družbi vložilo za . . . 54,736,050.—

novih ponudb, s čimer šteje skupni znesek zadnjih 25 let vložnih ponudb . . . 899,457,175.—

Prospekte in druga pojasnila daje glavni zastopnik za Kranjsko in južno Štajersko, gospod

Valentin Zeschko,

v Ljubljani, na tržaški cesti št. 3, II. nadstropje.

Izdatelj in urednik Makso Armit.

Skoraj zastonj!

Od konkurzne uprave nedavno na nič prišle velike angleške fabrike za britanija-srebro dobili smo nalog, da naj vse pri nas v zalogi ležeče blago od britanija-srebra za majhno povračilo voznine in 1/4 dela plače delavske, oddamo.

Proti vposlanju svote novcev, ali pa tudi proti povzetju samo 6 gl. 75 kr. le kot povračilo voznine od Angleške do Dunaja in kot neznatni del delavske plače, dobi vsako sledeče za četrti del realne vrednosti, skoraj zastonj, in sicer:

6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami.

6 " jako finih vilic, britanija-srebro, iz jednega kosa.

6 " teških žlic za jedi od britanija-srebra.

6 " žlic za kavo od britanija-srebra, najboljše kvalitete.

1 maslini zajemalce za mleko od britanija-srebra.

1 teški zajemalce za juho od britanija-srebra.

6 podstavkov za nože od britanija-srebra.

6 kom. Viktorija podstavkov, fino cizelirani.

2 krasna namizna svečnika od britanija-srebra.

50 kom. Vse te reči so izdelane iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celim svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, za kar se garantuje.

Naslov in jedini kraj za naročila v c. kr. avstro-ogerskih provincijah: General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken:

Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.

Vseh teh 40 komadov, ki so veljali prej 25 gld., stane zdaj vseh 40 komadov skupaj le 6.75 gld.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.